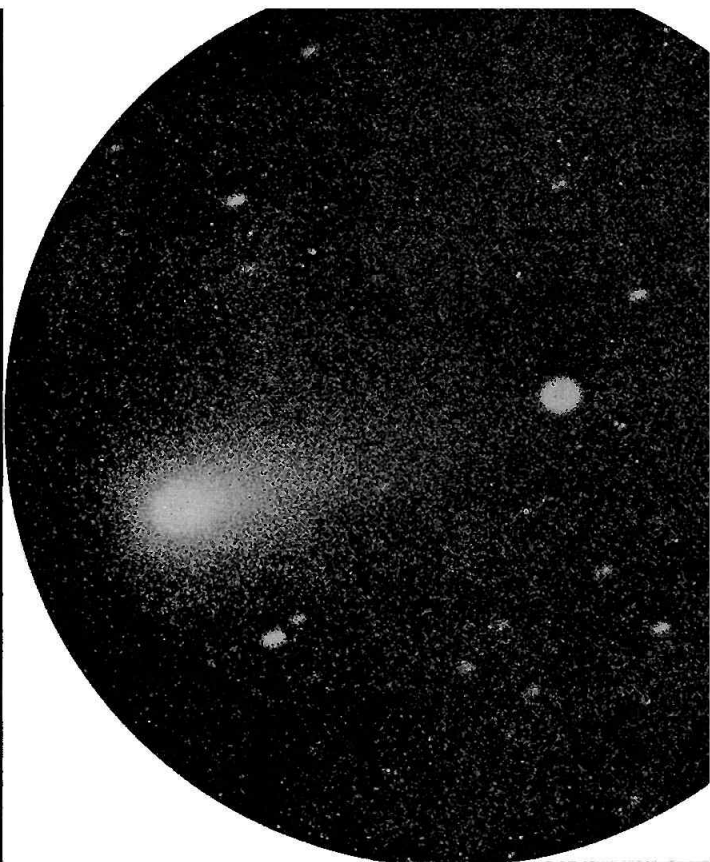

vězdářská
ročenka
1976

Academia • Praha

Hvězdářská
ročenka
1976

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD

Hvězdářská

ročenka

1976

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD

Vědecký redaktor

prof. dr. Josef Mohr

Recenzent

dr. Pavel Mayer, CSc.

Hvězdářská ročenka 1976

Sestavili

Jiří Bouška,

Vladimír Guth,

Bedřich Onderlička,

Jaroslav Ruprecht

a spolupracovníci

Ročník 52

ACADEMIA

nakladatelství Československé akademie věd

PRAHA 1975

PŘEDMLUVA

Letošní ročník Hvězdářské ročenky je zpracován stejně jako předchozí a není v něm podstatnějších změn proti ročníkům minulým. Vysvětlení k Hvězdářské ročence bylo naposledy uveřejněno v ročníku 50 (Hvězdářská ročenka 1974).

Části A, B1, B2 a B4 (zákryty hvězd Měsícem) a B6 zpracoval Vl. Guth, části B3, B4 (zatmění) a B5 J. Bouška, části B7 a B8 B. Onderlička a část C Vl. Ptáček. Na sestavení přehledu pokroků v astronomii za rok 1974 se podíleli: P. Ambrož (D3), P. Andrlé (D2), J. Bouška (D5), Z. Ceplecha (D6), B. Onderlička (D4), J. Ruprecht (D7 — D16) a L. Webrová (D1). Část E zpracoval B. Onderlička.

V dubnu 1975

Autoři

A. KALENDÁŘNÍ DATA ROKU 1976

Rok 1976 *řebořského (gregoriánského)* kalendáře, tř. nového stylu, je rok přestupný o 366 dnech. Počíná se u nás 1. ledna o středo-evropské půlnoci.

Rok 1976 *juliánského* kalendáře, tř. starého stylu, je také rok přestupný o 366 dnech. Počíná se dnem 14. ledna 1976 nového stylu.

Základy roku 1976 v řebořském kalendáři jsou:

Sluneční kruh..... 25	epakta..... 29
(perioda 28-letá)	
zlaté číslo 1	nedělní písmena ..... D, C
(perioda 19-letá)	
římský počet 14	velikonoční neděle... 18. IV.
(perioda 15-letá)	

Jiné éry a periody:

Rok 1976 *křestanské éry* (ab incarnatione Domini) se shoduje:

a) s rokem 7484/85 *světové éry řecké* neboli *byzantské*. Rok 7484 začal dne 14. září 1975 greg., rok 7485 začne dne 14. září 1976 greg.

b) s rokem 6689 *juliánské periody Scaligerovy*. Rok 6689 začne dnem 14. ledna 1976 greg.

c) s rokem 5736/37 *židovské éry*. Rok 5736 je přestupný nadpočetný rok o 385 dnech, začal dne 6. září 1975 greg. Rok 5737 je obyčejný rok zkrácený o 353 dnech, začne dne 25. září 1976 greg.

d) s rokem 2752 *olympiád*, a to se čtvrtým rokem 688 olympiády. Počíná dne 14. července 1976 greg.

e) s rokem 2729 *ab urbe condita* (od založení Říma), počíná dne 14. ledna 1976 greg.

f) s rokem 1395—1397 *mohamedánské éry Hedžry*. Rok 1395 je obyčejný rok o 354 dnech a začal při západu Slunce dne 14. ledna 1975 greg. Rok 1396 je přestupný rok o 355 dnech, který začne při západu Slunce dne 3. ledna 1976 greg. a rok 1397 je obyčejný rok o 354 dnech, který začne při západu Slunce dne 23. prosince 1976 greg. *Ramadan* začíná dne 26. srpna 1976 greg.

g) s rokem 1897/98 *indické éry Saka*. Rok 1897 začal dne 22. března 1975 greg., rok 1898 začne dne 21. března 1976 greg.

h) s rokem 2636 *japonské éry*, začíná dne 1. ledna 1976 greg.

ch) s rokem 1692/93 *Diokleciánovy éry (koptský kalendář)*, rok 1692 začal dne 12. září 1975 greg., rok 1693 začne 11. září 1976 greg.

Besselův rok 1976,0 (annus fictus) začíná dne 1976 I. 1,2204 *EČ*, tj. 1976 I. 1. v 5^h17,4^m *EČ*. Je to okamžik, kdy střední délka Slunce ovlivněná aberací je 280°. V druhé polovině roku vztahujeme polohy hvězd na rok 1977,0, tj. 1977. I. 0,462 *EČ* čili 1976. XII. 31. v 11^h6,1^m *EČ*.

Juliánské dni: Datum 1976. I. 1. 0^h *SČ* = 2442778,5 dní juliánské periody. Juliánské dni jsou uvedeny v denní sluneční efemeridě, počínají v poledne světového času, a to o 12^h později než střední dni téhož data. Pro některé účely se užívá číslování pro hvězdné dny začínající průchodem jarního bodu Greenw. poledníkem a počítají se od Juliánského datování. 1. I. 1976 0^h *GST* (Greenw. hvězd. času) = 2449468,0 dní. Na 21. září připadají 2 průchody Greenw. poledníkem, a proto i dva dny *GST*: 2449732,0 a 2449733,0.

Astronomické roční doby

Začátek jara, jarní rovnodennost . . . . . III. 20 ve 12^h50^m09^s *SEČ*
 Začátek léta, letní slunovrat . . . . . VI. 21 v 7^h24^m53^s *SEČ*
 Začátek podzimu, podzimní rovnodennost . IX. 22 ve 22^h48^m35^s *SEČ*
 Začátek zimy, zimní slunovrat . . . . . XII. 21 v 18^h35^m27^s *SEČ*

POLOHA NĚKTERÝCH NAŠICH HVĚZDÁREN

Místo	Zem. délka vých. od Greenw.	Zeměpisná šířka	Oprava hvězd. času	Nadm. výška
<i>Praha 5 – Smíchov</i> Astr. ústav KU	0 ^h 57 ^m 34,9 ^s 14°21'43,2"	+50°04'36"	– 9,46 ^s	267 ^m
<i>Praha 1 – Petřín</i> Lid. hvězdárna	0 ^h 57 ^m 35,8 ^s 14°23'58,0"	+50°04'56"	– 9,46 ^s	327 ^m
<i>Praha 1 – Klementinum</i> býv. Praž. státi hvězd.	0 ^h 57 ^m 40,3 ^s 14°25'04,5 ^s	+50°05'16"	– 9,47 ^s	197 ^m
<i>Praha 1 – ČVÚT</i> observatoř KAG	0 ^h 57 ^m 40,9 ^s 14°25'14,0"	+50°04'40"	– 9,47 ^s	237 ^m
<i>Ondřejov – ČSAV</i> observatoř ASÚ	0 ^h 59 ^m 08,1 ^s 14°47'01,1"	+49°54'38"	– 9,71 ^s	528 ^m
<i>Brno – Kraví hora</i> ASÚ-UJEP	1 ^h 06 ^m 21,2 ^s 16°35'18,0"	+49°12'15"	–10,90 ^s	310 ^m
<i>Skalnaté Pleso SAV</i> observatoř ASÚ	1 ^h 20 ^m 58,8 ^s 20°14'42,0"	+49°11'20"	–13,30 ^s	1783 ^m

Důležité upozornění: Počínaje rokem 1960 jsou některé údaje uvedeny v rovnoměrně plynoucím čase, tzv. *efemeridovém* $E\check{C}$, jiné v čase *světovém* $S\check{C}$, většinou však v čase *středoevropském* $SE\check{C}$, tj. v čase středoevropského poledníku 15° východně od Greenwiche. Není-li jinak vyznačeno, jsou časy uvedeny v čase středoevropském. Mezi časy platí tyto vztahy:

$$\text{středoevropský čas } SE\check{C} = \text{čas světový } S\check{C} + 1^{\text{h}}00^{\text{m}}00^{\text{s}}$$

$$\text{efemeridový čas } E\check{C} = \text{čas světový } S\check{C} + \Delta T^{\text{s}}$$

$$\text{středoevropský čas } SE\check{C} = \text{čas efemeridový } E\check{C} + 1^{\text{h}}00^{\text{m}}00^{\text{s}} - \Delta T^{\text{s}}.$$

ΔT^{s} se určuje dodatečně z pozorování. Světové efemeridy počítají pro rok 1976 s předběžnou korekcí $\Delta T^{\text{s}} = +45,0^{\text{s}}$. Bližší viz oddíl o časových signálech.